

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

FILS
V

§ 4-3

Datatilsynet
Postboks 8177 Dep
0034 Oslo

Deres ref

Vår ref
02/03105

Dato
9.1.2003

VEDR. BRUK AV IQ-TESTER I BARNEVERNSAKER

Vi viser til Deres brev av 25. september 2002 vedrørende ovennevnte.

Det følger av barnevernloven § 4-3 at barneverntjenesten skal foreta en undersøkelse dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter lovens kapittel 4. Dersom vilkårene er til stede har barneverntjenesten ikke bare en rett, men også en plikt, til å foreta slike undersøkelser.

Undersøkelsen skal gjennomføres slik at den minst mulig skader noen som den berører, og at den ikke skal gjøres mer omfattende enn formålet tilsier, jf § 4-3 annet ledd. Ut over dette inneholder ikke loven nærmere bestemmelser om hva undersøkelsen skal bestå i og hvordan den skal gjennomføres. Det må i det enkelte tilfelle være opp til barneverntjenestens vurdering å avgjøre hva som skal til for at saken skal bli tilstrekkelig godt utredet. Ikke sjelden vil barneverntjenesten benytte seg av særlige sakkyndige for å opplyse en sak. I noen tilfeller vil det også være aktuelt at sakkyndige utfører IQ-tester som et ledd i utredningen av saken. De sakkyndiges utredninger vil inngå som en del av barnevernets saksutredning, og det følger av det som er sagt ovenfor at barneverntjenesten har hjemmel til å behandle slike opplysninger. Det vil for øvrig være vanskelig å tenke seg at man kan gjennomføre en IQ-test uten at vedkommende har samtykket og samarbeider til utredningen.

I Deres brev stilles det spørsmålstegn ved hvorvidt opplysninger fra en IQ-test er relevant ved avgjørelsen av en omsorgsovertakelse eller andre tvangsinngrep med hjemmel i barnevernloven. Det påpekes at det er et grunnleggende personvernprinsipp at opplysninger ikke skal tas ut av sin sammenheng og brukes til formål som

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90 / 22 24 26 01
Org. nr.:
972 417 793

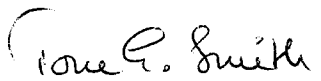
Barne- og
ungdomsavdelingen
Telefaks:
22 24 27 19

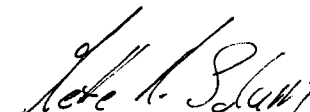
Saksbehandler
Mette K. Solum
22 24 25 51

opplysningene opprinnelig ikke var tiltenkt. Det uttales videre at: "Det innebærer en betydelig personverltrussel når IQ-tester, som viser et snevert felt av en persons evner og som i tillegg kan være befengt med store usikkerhetsmomenter med hensyn til korrekthet, blir brukt som en del av beslutning om å frata en forelder omsorgen for sitt barn."

Bakgrunnen for at IQ-tester benyttes i barnevernsaker er at evnesvikt av et visst omfang vil medføre problemer med å mestre dagliglivets gjøremål, og med å ha omsorgsansvar for andre. Evnesvikt av et visst omfang vil kunne medføre at foreldre ikke mestrer en rekke basale omsorgsferdigheter, verken praktisk, kognitivt, sosialt eller emosjonelt. Slike opplysninger vil derfor i noen tilfeller være av betydning når den helhetlige omsorgsevnen skal vurderes. Barnevernet skal i første rekke ivareta barnets beste og sørge for at barn har et betryggende rettsvern. Når barnevernet undersøker en sak har det derfor plikt til å sørge for at det blir innhentet tilstrekkelige opplysninger til at man kan vurdere barnets nåværende og fremtidige omsorgssituasjon. Hvorvidt IQ-tester skal inngå som en del av denne utredningen må avgjøres på bakgrunn av en barnevernfaglig vurdering.

Med hilsen

Tone G. Smith (e.f.)

Mette K. Solum